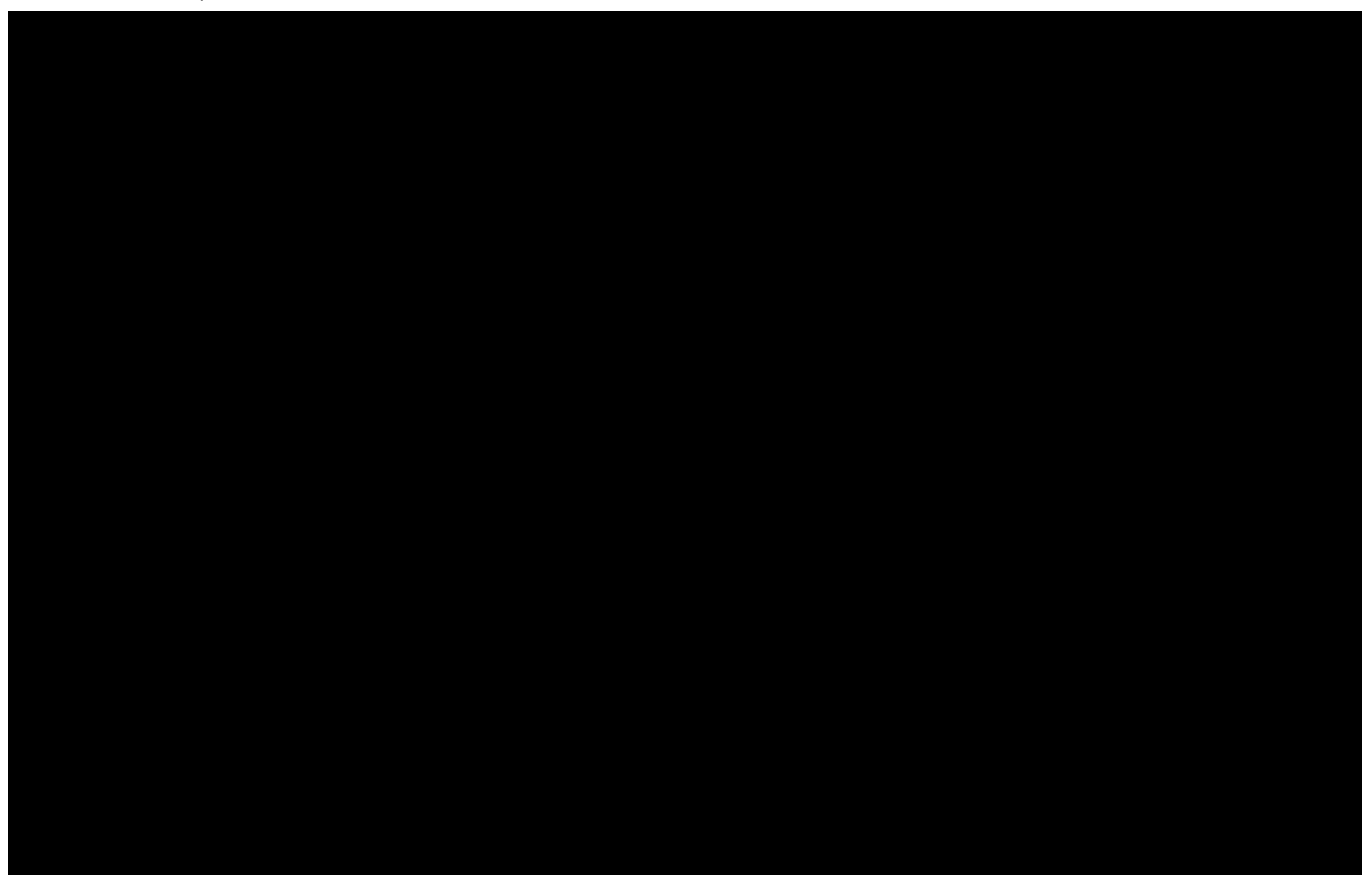

Mans Unides denuncia l'augment de la vulneració dels drets durant la pandèmia

Amb motiu del dia dels Drets Humans, l'ONG protesta contra la violència que han patit comunitats a l'Amèrica Llatina durant el confinament

09 desembre, 2020 - ESGLÉSIA DE BARCELONA

Amb motiu del Dia dels Drets Humans, Mans Unides denuncia l'increment de la vulneració dels drets. Ho han patit alguns dels col·lectius amb els quals treballa durant la pandèmia. Entre aquests els pobles indígenes i els defensors dels drets humans.

Exemple d'això són els atacs que han patit durant els últims mesos els líders i comunitats indígenes a Amèrica Llatina. L'incompliment de drets i la violència que pateixen les poblacions estan relacionats, segons socis locals de l'ONG, amb l'expansió de projectes

extractius i agroindustrials en regions indígenes i camperoles.

Així es desprèn també de la recent Carta de Mochoa. Declaració institucional de l'IX Fòrum Social Panamazònic del novembre, en què van participar mitja dotzena de contraparts de Mans Unides. Es denuncia que «el desenvolupament ha servit per intensificar els megaprojectes miners i energètics, d'infraestructura i d'expansió de l'agroindústria i la ramaderia extensiva». Suposa un «despulla extrem» dels recursos «vitals per a la sostenibilitat física i cultural de tots els pobles de l'Amazònia».

Més violència i impunitat; menys capacitat per defensar-se

«En aquests moments -assegura Raquel Carballo, responsable de projectes de Mans Unides a Amèrica Central-, en els països en què treballem hi ha una limitació de llibertats i drets que redueix el marge d'acció d'organitzacions i defensors de drets humans. A més a més, s'ha incrementat la violència contra líders i comunitats. Aquests han denunciat desallotjaments i apropiacions de territori per a l'explotació de recursos naturals».

Com va informar recentment Mary Lawlor, relatora especial de Nacions Unides sobre la situació dels defensors dels drets humans, la pandèmia podria provocar la pèrdua en només uns mesos del «terreny guanyat pels defensors durant dècades» i va assenyalar l'especial risc que corren alguns defensors, com els que treballen a zones remotes o aïllades, les dones i els qui treballen en l'àmbit de les empreses, el medi ambient i els drets humans.

Atacs a les famílies

Els atacs als defensors o les seves famílies adopten diverses formes. Així, es veu des de amenaces, campanyes de difamació, intimidació policial i limitacions administratives, passant per agressions i detencions arbitràries, fins a arribar a tortures, segrestos i assassinats. Només entre 2017 i 2018 va haver-hi prop de 500 assassinats de defensors, periodistes i sindicalistes a tot el món: vuit assassinats a la setmana, segons dades de Nacions Unides.

A aquesta violència s'hi afegeix la criminalització. Segons Carballo, «s'ha aguditzat en els últims mesos amb empresonaments i judicialitzacions en condicions injustes i poc segures

enmig de la pandèmia. Impedint als advocats desplaçar-se per defensar les persones encausades». «A més -continua Carballo-, segueix sent sistemàtic l'incompliment dels drets col·lectius dels pobles indígenes, com la vulneració del Conveni 169 de l'OIT, que reconeix el dret dels pobles sobre les terres que habiten i el dret a decidir sobre les seves prioritats de desenvolupament i a ser consultats abans d'iniciar qualsevol projecte extractiu en el seu territori».

«Per als defensors és molt dur no saber si la motocicleta que ve al darrere seu és la que van dir que enviarien per matar-los»

Donald Demaldí Hernández és el fundador de Q'eq'chi' Waj'ix i les seves unitats territorials a l'interior del Centre Hondureny de Promoció per al Desenvolupament Comunitari (CEHPRODEC), soci local de Mans Unides al país.

«Informem les comunitats -explica Hernández- de les concessions il·legals que l'Estat atorga a projectes extractius en territoris indígenes i també els donem formació sobre els seus drets. Quan les comunitats reaccionen i es mobilitzen, comencen les amenaces, els atacs i,

això no ens atura.

Si nosaltres tenim certes mesures de seguretat, imaginem la desprotecció que sent un líder indígena lenca -com Berta Càceres, assassinada el 2016-, que viu a zones rurals remotes i que s'oposa a un gran projecte que pretén traslladar la llera del riu que ha estat cuidat per les comunitats indígenes des de temps immemorials i que és essencial per a la seva supervivència».

L'acompanyament a comunitats i defensors dels drets humans

Tant a Hondures com en altres països d'Amèrica Llatina, Mans Unides posa especial èmfasi en el dret a l'alimentació. Principalment, a través de l'impuls de tècniques agroecològiques i la formació de les comunitats. Tot i així, cada vegada és més gran el nombre de projectes destinats a acompanyar tant a defensors de drets humans com a poblacions que veuen amenaçats els seus territoris, ja que aquestes situacions són «cada vegada més freqüents i violentes», recalca Raquel Carballo.

«Com a exemple de les iniciatives que donem suport, formem jurídicament a líders indígenes lenques perquè reclamin els seus drets davant les autoritats hondurenyes; enfortim xarxes a Guatemala que denunciïn l'acaparament de terres amb finalitats extractives; fomentem una agenda nacional al Perú orientada a la protecció del territori, l'aigua i les formes de vida de comunitats amenaçades per grans projectes, o ajudem a la sistematització de la informació sobre vulneracions de drets a l'Amazònia brasilera».